

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มผู้กำหนดมาตรฐานการบัญชีของทวีปเอเชียและโอเชียเนีย (AOSSG)

ทั้งนี้ ไม่เฉพาะแต่เพียงประเทศไทยที่ได้รับเอา (Adopted) มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) มาใช้ในการกำหนด TFRS for PAEs เท่านั้น แต่ยังมีอีกหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศจากทวีปเอเชียและโอเชียเนีย ที่ใช้ IFRS เป็นแนวทาง ในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีของประเทศตนเอง

ศึกษารายละเอียดการนำ IFRS ไปใช้ในประเทศต่าง ๆ ได้ที่ IFRS Jurisdictions Profile <https://www.ifrs.org/use-around-the-world/use-of-ifrs-standards-by-jurisdiction/>

IFRS ถูกกำหนดขึ้นโดย IFRS Foundation ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหากำไรและยึดมั่นในผลประโยชน์ของสาธารณะ IFRS Foundation มีภารกิจในการพัฒนา IFRS (มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน) ให้เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล มีหลักการ เข้าใจได้ และสามารถนำไปใช้ได้จริง

ด้วยเหตุนี้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มประเทศในทวีปเอเชียและโอเชียเนีย ในฐานะกลุ่มประเทศที่ได้นำเอาแนวทางของ IFRS มาใช้ในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน และเพื่อเป็นกระบอกเสียงที่ตั้งขึ้นไปยัง IFRS Foundation ในการระบุนโยบายความท้าทายและประเด็นปัญหาจากการนำ IFRS ไปใช้ ประเทศต่าง ๆ จากทวีปเอเชียและโอเชียเนีย จึงได้รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มผู้กำหนดมาตรฐานการบัญชีในนามของทวีปเอเชียและโอเชียเนียหรือ Asian Oceanian Standard Setter Group (AOSSG) เพื่อขับเคลื่อนวัตถุประสงค์ดังกล่าว

สภาวิชาชีพบัญชี ในนามของผู้กำหนดมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย (Thailand National Standard Setter) ได้เข้าเป็นสมาชิกของ AOSSG และได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุม Annual AOSSG Meeting ซึ่งจัดขึ้นทุก ๆ ปี อย่างต่อเนื่อง การประชุมนี้ นอกจากเป็นเวทีที่ผู้แทนจากแต่ละ National Standard Setter และผู้แทนจาก IFRS Foundation ได้พบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความท้าทายและประเด็นปัญหาจากการนำ IFRS ไปใช้ในทางปฏิบัติแล้ว ยังเป็นโอกาสสำคัญที่ได้ติดตามและรับทราบทิศทางของ IFRS Foundation เกี่ยวกับการพัฒนา IFRS ได้แก่ มาตรฐานการบัญชี และมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนอีกด้วย

สำหรับการประชุม Annual AOSSG Meeting ครั้งล่าสุดนี้ ถือเป็นครั้งที่ 14 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 14 – 16 พฤศจิกายน 2565 ณ กรุงกาฐมัณฑุ ประเทศเนปาล และมี The Institute of Chartered Accountant of Nepal เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม สำหรับประเทศไทย คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี สภาวิชาชีพบัญชีได้มอบหมายผู้แทนจากคณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ คือ **นางสาววันดี ลีวรวัฒน์ และนางสาวภาสิน จันทรโมลี** เป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้

เกร็ดความรู้ที่น่าสนใจจากการเข้าร่วมประชุม Annual AOSSG Meeting ครั้งที่ 14 ณ กรุงกาซุมักทุ ประเทศเนปาล

บทความฉบับนี้ ได้รวบรวมเกร็ดความรู้ที่น่าสนใจ จากการเข้าร่วม Annual AOSSG Meeting ครั้งที่ 14 เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีของประเทศไทย สำหรับการปฏิบัติงานในอนาคต โดยแบ่งเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้

หัวข้อที่ 1 Update กิจทางของ IFRS Foundation ในการกำหนดมาตรฐานสากล

1.1 มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS)

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IASB) ซึ่งอยู่ภายใต้ IFRS Foundation ได้เน้นย้ำทิศทางการของ IASB ในการปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) ให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างมีคุณภาพและได้รับการยอมรับในระดับสากล (Global High Quality Reporting Solutions) ส่งผลให้ข้อมูลในงบการเงินสามารถสะท้อนภาพการดำเนินงานของธุรกิจที่แท้จริงในยุคที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีลักษณะเชิงคุณภาพครบถ้วน และสามารถเปรียบเทียบกันได้ เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ผู้ใช้งบการเงินและนักลงทุนใช้ประกอบการตัดสินใจ

ผลการดำเนินงานของ IASB ที่น่าสนใจ เพื่อแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนา IFRS เช่น

- การแก้ไขมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนอของงบการเงิน (IAS 1) โดยระบุให้ชัดเจนว่าข้อกำหนดในสัญญาเงินกู้ยืมที่กิจการผู้ต้องปฏิบัติตามภายหลังระยะเวลารายงานนั้นจะไม่กระทบต่อการจัดประเภทหนี้สินว่าเป็นหนี้สินหมุนเวียนหรือหนี้สินไม่หมุนเวียน ณ วันที่รายงาน
- การแก้ไขมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า (IFRS 16) โดยเป็นการแก้ไขในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการของหนี้สินจากสัญญาเช่าสำหรับรายการขายและเช่ากลับคืน (Sale and Leaseback)
- การรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกัน (Business Combinations under Common Control: BCUCC) ในเรื่องการเลือกวิธีวัดมูลค่า และการนำวิธีวัดมูลค่ามาใช้สำหรับรายการ BCUCC
- การทบทวนและติดตามผลสำหรับ IFRS ที่มีผลบังคับใช้ไปแล้ว เช่น ค่าความนิยมและการด้อยค่า มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (IFRS 9) มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญา ที่ทำกับลูกค้า (IFRS 15) และมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า (IFRS 16) เป็นต้น
- โครงการปรับปรุงอื่น ๆ ที่น่าสนใจ ได้แก่ การปรับปรุงเรื่องการจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่าของเครื่องมือทางการเงิน และเรื่องประมาณการหนี้สิน

1.2 มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศสำหรับ SMEs (IFRS for SMEs)

IFRS for SMEs มีการออกมา 2 Edition แล้ว โดยมีผลบังคับใช้ในปี 2552 ปี 2560 และ Edition ที่ 3 อยู่ระหว่างการทบทวน เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและปรับปรุงแก้ไข และได้เปิดรับความคิดเห็นถึงเดือนมีนาคม 2566 โดยคาดว่าจะมีผลบังคับใช้ในปี 2569

ปัจจุบันมีมากกว่า 80 ประเทศทั่วโลกที่กำหนด (Require) หรืออนุญาต (Permitted) ให้ใช้ IFRS for SMEs

เป้าหมายของ IASB ในการปรับปรุงแก้ไข IFRS for SMEs Edition ที่ 3 นี้ คือ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของ SMEs (Relevance to SMEs) และเพื่อให้มีความง่ายมากยิ่งขึ้น (Simplification) ในขณะที่ยังสามารถแสดงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินที่แท้จริงของกิจการได้ (Faithful Representation)

ประเด็นข้อเสนอแก้ไข IFRS for SMEs จาก IASB (Edition ที่ 3) ที่น่าสนใจ เช่น

- เรื่องแนวคิดและหลักการพื้นฐาน โดยปรับปรุงคำนิยามและเงื่อนไขการรับรู้รายการสินทรัพย์และหนี้สิน โดยยังคงไว้ซึ่งแนวคิดเรื่องเนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ (Substance over Form)
- เรื่องเครื่องมือทางการเงิน โดยกำหนดให้การวัดมูลค่ามีความง่ายมากยิ่งขึ้น
- เรื่องการวัดมูลค่ายุติธรรม โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม (IFRS 13) และจัดทำตัวอย่างการวัดมูลค่ายุติธรรมสำหรับกิจการ SMEs
- เรื่องการรับรู้รายได้ โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า (IFRS 15) และปรับปรุงหลักการรับรู้รายได้ 5 ขั้นตอน (5-Step Model) ให้มีความง่ายต่อ SMEs มากยิ่งขึ้น และผ่อนปรนให้กิจการ SMEs สามารถใช้นโยบายบัญชีเดิมกับการรับรู้รายได้จากสัญญาที่ดำเนินอยู่ก่อนแล้ว
- ในช่วงการทบทวน IFRS for SMEs Edition ที่ 3 นี้ IASB ยังไม่ปรับ IFRS for SMEs เข้าสู่มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า (IFRS 16)

เพื่อบรรเทาเรื่องต้นทุนหรือความพยายามที่สูงเกินไป (Undue cost or effort) ของกิจการ SMEs

ปัจจุบัน ประเทศไทยไม่ได้นำเอา IFRS for SMEs มาใช้ โดยสภาวิชาชีพบัญชีได้จัดทำมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs) เพื่อใช้กับกิจการ SMEs ในประเทศไทย และในขณะนี้ สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้ TFRS for NPAEs ฉบับปรับปรุงใหม่คือ TFRS for NPAEs (ฉบับปรับปรุง 2565) โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2566 เป็นต้นไป และ TFRS for NPAEs ฉบับปรับปรุงใหม่นี้ได้เพิ่มทางเลือกต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบันของ SMEs ในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับ TFRS for NPAEs (ฉบับปรับปรุง 2565) ได้ที่ www.tfac.or.th

1.3 มาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน (Sustainability Disclosure Standards)

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการรายงานด้านความยั่งยืนระหว่างประเทศ (The International Sustainability Standards Board: ISSB) ได้รับการจัดตั้งในปี 2564 โดยอยู่ภายใต้ IFRS Foundation และมีบทบาทในการกำหนดมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืน (Disclosure Standards) เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนให้แก่ภาคธุรกิจในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก (Global Baseline) และสามารถเปรียบเทียบกันได้ ทั้งในมิติระหว่างประเทศและมิติระหว่างประเภทอุตสาหกรรมที่ต่างกัน (Across Industry) และเพื่อให้นักลงทุนและผู้ที่อยู่ในตลาดทุนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสและความเสี่ยงของกิจการ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น

ปัจจุบัน ISSB ได้เผยแพร่ (ร่าง) มาตรฐาน (Exposure Draft: ED) 2 ฉบับ คือ

- (1) IFRS S1 General Requirements for Disclosure of Sustainability-Related Financial Information เพื่อนำเสนอข้อกำหนดให้กิจการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนขององค์กร ทั้งในมิติของความเสี่ยงและโอกาสในด้านความยั่งยืนที่มีสาระสำคัญ
- (2) IFRS S2 Climate-Related Disclosures ซึ่งได้รวบรวมคำแนะนำจากคณะทำงานด้านการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศ Task Force on Climate-Related Financial Disclosures :TCFD) และได้รวมข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละภาคอุตสาหกรรมมาไว้ในฉบับเดียวกัน

ทั้งนี้ กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่แสดงความเห็นต่อ Exposure Draft ทั้ง 2 ฉบับ และได้สนับสนุนหลักการของ ISSB และเสนอแนะให้ ISSB จัดทำแนวทางหรือตัวอย่างเพิ่มเติมเพื่อความชัดเจน และขอความร่วมมือให้ ISSB ประสานงานและสร้างความร่วมมือกับองค์กรที่กำหนดมาตรฐานสากลอื่น ๆ เช่น IASB เพื่อสนับสนุนให้มี Package การรายงานทางการเงินและการรายงานด้านความยั่งยืนเป็น Package เดียวกัน ทั้งนี้ ISSB ได้รับฟังข้อเสนอดังกล่าว และคาดว่าจะออก Disclosure Standards ได้ภายในปี 2566 เป็นอย่างเร็ว

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินการของ ISSB ได้ที่ <https://shorturl.asia/cmwEv>

2.1 ทิศทางของมาตรฐานการบัญชีสำหรับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนและสินทรัพย์ดิจิทัลของประเทศออสเตรเลีย

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีของประเทศออสเตรเลีย (AASB) ได้จัดทำ Staff Paper เรื่องสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเพื่อหาแนวทางปิด/ลด Financial Statement Information Gap ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตน โดยกำหนดให้กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินเกี่ยวกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นภายในกิจการซึ่งมีสาระสำคัญและไม่ถูกรับรู้ในงบการเงิน และได้จัดทำแนวปฏิบัติ (Guidance) เพื่อเป็นแนวทางให้กิจการใช้ตัดสินใจว่ารายการนั้นเข้าเงื่อนไขต้องเปิดเผยข้อมูลหรือไม่

นอกจากนี้ AASB ยังได้จัดทำเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับ Digital Currency – A Case for Standard Setting Activity และอยู่ระหว่างการทำงานวิจัยร่วมกับ CPA Australia และ University of New South Wales เพื่อรวบรวมข้อมูลข้อกังวลต่าง ๆ เกี่ยวกับการบัญชีและการจัดทำรายงานทางการเงิน สำหรับ Crypto-Assets

2.2 แนวปฏิบัติและความท้าทายเกี่ยวกับการด้อยค่าของเครื่องมือทางการเงินของประเทศจีน

สำหรับในประเทศจีน วันที่มีผลบังคับใช้ (Effective Date) ของมาตรฐานการบัญชี เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน จะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับ 2 ปัจจัย ได้แก่

ปัจจัยที่ 1 ประเภทของกิจการ เป็นกิจการที่ (1) จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศจีน (Listed Domestic) (2) จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศ (Listed Abroad) หรือ (3) ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (Non-Listed)

ปัจจัยที่ 2 ชุดของมาตรฐานการบัญชีที่ใช้ ได้แก่ (1) IFRS หรือ (2) The Accounting Standards for Business Enterprises (ASBEs)

รายละเอียดของวันที่มีผลบังคับใช้ของมาตรฐานการบัญชี เรื่องเครื่องมือทางการเงิน มีดังนี้

- มีผลบังคับใช้วันที่ 1 มกราคม 2561 สำหรับกรณีเป็นกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศจีน และจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศ หรือเป็นกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศอย่างเดียว และใช้ IFRS หรือ ASBEs
- มีผลบังคับใช้วันที่ 1 มกราคม 2562 สำหรับกรณีเป็นกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศจีนเท่านั้น
- มีผลบังคับใช้วันที่ 1 มกราคม 2564 สำหรับกรณีเป็นกิจการที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และใช้ ASBEs

ทั้งนี้ ข้อกำหนด เรื่อง การด้อยค่าของเครื่องมือทางการเงิน มีที่มาจากกรณีที่กิจการตั้งสำรองค่าเผื่อผลขาดทุน (Loss Allowance) ที่ต่ำเกินไป (Too Little, Too Late) เพราะมีความท้าทายจากหลายปัจจัย เช่น การใช้วิจารณญาณในการประเมินการเพิ่มขึ้นของความเสี่ยงทางด้านเครดิตอย่างมีสาระสำคัญ (Significant Increase in Credit Risk: SICR) เป็นต้น

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประชุม AOSSG พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ที่ <https://aoss.org/>

เผยแพร่ ณ วันที่ 4 มกราคม 2566

